DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series14.2026.35.15
УДК 378.147:811.111:[78.087.68+78.083.82]

Сідорова Ірина Сергіївна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової культури,
теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
https://orcid.org/0000-0002-9212-1701
Iryna.Sidorova@vspu.edu.ua

Стребкова Діана Володимирівна,
концертмейстер кафедри вокально-хорової культури,
теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
https://orcid.org/0000-0003-4602-4617
diana.strebkova@vspu.edu.ua

Науменко Ілона Володимирівна,
концертмейстер кафедри музичного та перформативного мистецтва,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
https://orcid.org/0000-0003-0817-0736
ilona.naumenko@vspu.edu.ua

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У ВИЩІЙ ШКОЛІ (НА ПРИКЛАДІ «ХОРОЗНАВСТВА ТА ХОРОВОГО АРАНЖУВАННЯ)

У дослідженні обґрунтовано необхідність модернізації методичної підготовки майбутніх фахівців митецької справи в умовах глобалізації освітнього простору. Акцентовано увагу на ролі курсу «Хорознавство та хорове аранжування» як базового складника фахового становлення учителя музичного мистецтва, що синтезує теоретичні знання та практичну вокальну, диригентсько-хорову майстерність. Доведено, що сучасні ринкові вимоги зумовлюють потребу в розробці перспективних моделей навчання здобувачів вищої освіти, які поєднують професійну підготовку з іншомовною комунікацією. Визначено, що інтеграція англомовного компонента у викладання мистецьких дисциплін є запорукою подолання комунікативних бар’єрів та успішної самореалізації фахівців у міжнародному професійному середовищі. Від цього безпосередньо залежить як професійний, так і особистісний вектор розвитку майбутніх фахівців. Розкриті можливості викладання курсу «Хорознавство та хорове аранжування» англійською мовою.

Представлена поетапна робота над базовими поняттями та їхніми визначеннями українською та англійською мовами, визначений обсяг теоретичного матеріалу, необхідного для повного засвоєння курсу англійською мовою. Підкреслено, що засвоєння теоретичного матеріалу можливе лише за умови засвоєння знань з основних профілюючих дисциплін спеціальності. Запропоновано комплекс навчально-методичних матеріалів для дисциплін хорового циклу, зокрема поетапну методику викладання курсу «Хорознавство та хорове аранжування» для здобувачів мистецьких спеціальностей англійською мовою. Зокрема подана частина глосарію, яка охоплює ключові терміни з курсів «Хорознавство та хорове аранжування», адаптованих для двомовного використання. Пропонований доробок спрямований на розвиток навичок комунікації в мультикультурному середовищі на засадах діалогу.

***Ключові слова**: вища школа, мистецька освіта, вчитель музичного мистецтва, хорознавство, хорове аранжування, англомовне викладання.*

Вступ. На сучасному етапі розвитку музичної освіти доцільним є дослідження таких аспектів, які б сприяли створенню умов формування цілісної творчої особистості, здатної

до саморозвитку та самореалізації у суспільстві [14]. З огляду на це пріоритетним завданням освітнього процесу в педагогічних університетах стає ефективна організація методичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Провідну роль у цьому процесі відіграє курс «Хорознавство та хорове аранжування», який забезпечує фахову підготовку вчителя музичного мистецтва. Його результативність визначається поєднанням ґрунтовних теоретичних знань, практичного досвіду хормейстерської роботи, виконавською культурою, диригентською технікою та педагогічною майстерністю [12]. Саме ці складники професійно-педагогічної спрямованості є запорукою успішної професійної діяльності вчителя-музиканта. Разом з тим, необхідність подолання мовних і культурних перешкод у професійній взаємодії з іноземними колегами вимагає від ЗВО впровадження перспективних моделей навчання [16]. Це дозволить майбутнім фахівцям мистецької сфери бути конкурентоспроможними учасниками міжнародного партнерства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади та практичні аспекти професійного становлення вчителя мистецьких дисциплін у вищій школі висвітлено у працях В. Газінського, К. Дабіжі, Н. Кравцової, В. Краснощокова, Т. Лозінської, А. Омельченко, А. Растригіної, В. Соколова, Ю. Тюліна, О. Щолокової та інших. Питання професійної підготовки майбутнього вчителя мистецтва у процесі вокально-хорової підготовки перебувають у центрі уваги широкого кола науковців, зокрема Т. Белінської, Л. Безбородової, А. Білозерської, М. Бонфельда, Л. Онофрійчук, В. Пастушенка та інших дослідників.

Актуальним напрямом наукових досліджень є потенціал інформаційно-комп'ютерних технологій [6; 11] та онлайн-ресурсів у контексті розробки інноваційних форм навчання в структурі сучасної музичної освіти [2; 7]. Особливий акцент у сучасних наукових розвідках робиться на обґрунтуванні значенні міжкультурної комунікації для формування іншомовної компетентності [1; 4] та педагогічних принципів формування англомовної міжкультурної комунікації майбутніх учителів музичного мистецтва [3].

Мета статті полягає у розкритті особливостей методики викладання мистецьких дисциплін англійською мовою у вищій школі на прикладі вивчення курсу «Хорознавство та хорове аранжування».

Виклад основного матеріалу. З метою формування у здобувачів вищої освіти оперувати фаховою термінологією у своїй майбутній професійній діяльності та забезпечення конструктивної міжнародної взаємодії з учасниками освітнього процесу авторами запропоновано поетапну методику викладання курсу «Хорознавство та хорове аранжування» для здобувачів мистецьких спеціальностей англійською мовою. Практична реалізація методики здійснюється через занурення здобувачів в іншомовне середовище за допомогою:

Теоретичної підготовки, що ґрунтується на вивченні лекційного матеріалу з хорознавства та хорового аранжування англійською мовою.

Термінологічної роботи, що передбачає використання авторського двомовного термінологічного глосарія.

Аудіовізуального супроводу, який слугує основою проведення практичних занять із використанням українського та англомовного відеоконтенту для поглибленого засвоєння тем.

Дисципліна «Хорознавство та хорове аранжування» вміщує два розділи: 1 розділ – Хорознавство; 2 розділ – Хорове аранжування. Вона є однією з профілюючих зі спеціальності «Музичне мистецтво» і доповнює цикл спеціальних вокально-хорових та суміжних дисциплін – «Диригування», «Хоровий клас», «Методика роботи з хором» (вокальним ансамблем), «Хорова література», «Гармонія», «Аналіз музичних творів», «Історія музики» та інші.

Отже, на І етапі методики варто здійснити переклад тексту навчального матеріалу за обома розділами дисципліни англійською мовою та презентувати здобувачам. Зміст

теоретичного матеріалу у розділі «Хорознавство» англійською мовою можна запропонувати тезами. Наприклад, у темі «Історія розвитку хорового співу за кордоном» варто подати інформацію про становлення певного хорового чи вокально-симфонічного жанру, зазначивши століття, країну, авторів і надати йому коротку характеристику. Пропонуємо зазначити опис жанру англійською мовою у такій формі:

Development of choral and vocal-symphonic genres:

Genre: Oratorio

Period: 17th – 18th century (Baroque era). **Country:** Italy (origin), Germany, England. **Famous authors**: George Frideric Handel, Johann Sebastian Bach. **Characteristics**: Large-scale musical work for orchestra, choir and soloists. Unlike opera, it is a purely concert genre without theatrical action, costumes and scenery. The plots are usually spiritual (biblical).

Genre: Mass (Mass / Missa)

Period: From the Renaissance to Classicism (15th – 19th centuries). **Country:** Italy, Austria, France. **Famous authors:** Giovanni da Palestrina, W. A. Mozart, Ludwig van Beethoven. **Characteristics:** A choral work on the texts of the unchanging parts of the liturgy. Traditionally written in Latin and consisting of five main sections: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei.

У такий спосіб потрібно опрацювати теоретичний матеріал для всіх тем, зокрема «Історія розвитку вітчизняного хорового мистецтва», «Жанри хорового виконавства», «Хор як вокальна організація», «Елементи вокально-хорової техніки» та інших, передбачених у робочій програмі дисципліни.

Детальніше розглянемо методичні поради щодо вивчення теоретичного матеріалу з аранжування. Зазначимо, що оволодіння прийомами хорового перекладення з розділу «Хорове аранжування» можливе лише за умови засвоєння знань з основних профілюючих дисциплін спеціальності. На лекційних заняттях здобувачів необхідно ознайомити з основною метою хорового аранжування. Мета вивчення цього розділу – є навчити мистецтву перекладу хорового твору з одного виконавського складу на будь-який інший та створення хорових партитур для різних складів хору за допомогою комп'ютерних технологій. Студентам варто запропонувати формулювання мети англійською мовою, яке буде перекладатися, як «The main goal of the academic discipline is to teach students the art of interpreting a choral piece from one performing composition to any other and creating choral scores for various choir compositions using computer technology».

У даному визначені використано ключові терміни: Choral Arranging – хорове аранжування; Adapting / Rearranging – переклад (адаптація) твору; Vocal ensembles / Instrumentation – виконавські склади; Music notation software / Computer technologies – комп'ютерні технології (нотні редактори); Choral scores – хорові партитури.

Під час викладання потрібно наголосити на значенні дисципліни, яке полягає в тому, що у практичній роботі керівника хору інколи виникає потреба в перекладаннях творів. Це відбувається тоді, коли твір цікавий за змістом, але не може бути виконаний колективом в оригінальному, авторському варіанті. Тому залежно від кількісного та якісного складу хорового колективу, його вокальних можливостей та технічної рухливості, нерідко виникає потреба в певній переробці партитури. У тексті лекцій здобувачам необхідно надати інформацію про вокально-технічні особливості хорових голосів, виконавські можливості найбільш розповсюджених типів і видів хорів, правила хорового аранжування.

На ІІ етапі методики для кращого засвоєння студентами начального матеріалу на заняттях потрібно ознайомити з базовими поняттями та їхніми визначеннями українською та англійською мовами, які увійшли до авторського двомовного термінологічного глосарія (українською та англійською мовами).

Нижче наведено уривок із глосарію, що охоплює ключові терміни курсів «Хорознавство та хорове аранжування». Адаптований для двомовного використання, він представлений у таблиці на рисунку 1.

Термін українською мовою	The term is in English
Хорознавство – комплексна навчальна дисципліна, яка вивчає історію хорового мистецтва, типи та види хорів, склад хорових партій, елементи хорової звучності, засоби художньої виразності, репетиційний процес, організаційні питання.	**Choral studies** is a comprehensive academic discipline that studies the history of choral art, types and types of choirs, the composition of choral parts, elements of choral sonority, means of artistic expression, the rehearsal process, and organizational issues.
Хор – це колектив співаків, організований для спільного виконання хорового твору, характерною ознакою якого є наявність усіх елементів хорової звучності, основна мета якого є ідейно-естетичне виховання народних мас.	**A choir** is a collective of singers organized for the joint performance of a choral work, a characteristic feature of which is the presence of all elements of choral sonority, the main goal of which is the ideological and aesthetic education of the masses.
Хорова партитура – запис хорових партій на одному нотному стані або кожної партії на окремому нотному стані, одна над іншою, що дозволяє бачити одночасно співвідношення усіх хорових партій, з’єднаних між собою квадратною аколадою.	**Choral score** – a recording of choral parts on one treble staff or each part on a separate treble staff, one above the other, which allows you to see simultaneously the relationship of all choral parts, connected together by a square accolade
Хорова партія – група однорідних голосів в хорі, які в унісон виконують свою мелодію – частину хорового твору	**A choral part** is a group of homogeneous voices in a choir that perform their melody – their part of the choral work – in unison
Аранжування – (від французького arranger – упорядковувати) зазвичай, називають перекладення оригіналу твору для іншого складу виконавців.	**Arrangement** – (from the French arranger – to arrange) is usually called the translation of an original work for a different group of performers.
Хорове аранжування – перекладення оригіналу хорового твору для іншого складу виконавців	**Choral arrangement –** the reworking of an original choral work for a different line-up of performers.
Обробка – видозмінювання музичного твору шляхом гармонізації, аранжування або транскрипції.	**Processing** – modification of a musical work by means of harmonization, arrangement or transcription.
Оркестровка – перекладення будь-якого музичного твору для оркестру або ансамблю певного типу і складу	**Orchestration** is the interpretation of any piece of music for an orchestra or ensemble of a certain type and composition
Транскрипція (лат. transcriptio – переписування) – довільна обробка музичного твору у віртуозному стилі.	**Transcription** (lat. transcriptio – rewriting) is arbitrary processing of a musical work in a virtuoso style
Кавер – опрацювання, аранжування, «переспів» всесвітньовідомих хітів, що з часом втратили актуальність і популярність.	**Cover** – elaboration, arrangement, "re-singing" of world-famous hits that have lost their relevance and popularity over time.

Рис. 1. Уривок із авторського двомовного термінологічного глосарію з курсу «Хорознавство та хорове аранжування» (українською та англійською мовами)

Зупинимося детальніше на терміні аранжування. У музичній практиці цей термін, як правило, рівнозначний терміну переклад. Існують й інші поняття, близькі за значенням терміну аранжування: обробка, оркестровка, транскрипція, інструментування, кавер. Найширше застосування терміну «обробка» має щодо народних мелодій, хоча часто використовується і стосовно класичних творів, які видозмінилися, зокрема, в сучасному естрадному стилі.

З англійської cover version перекладається як нове виконання, іноді в оригінальній переробці, музикантом чи колективом раніше відомої авторської музичної композиції, шлягеру тощо. Виконання кавер-версії може повністю імітувати оригінал або радикально відрізнятися від нього [8].

Сьогодні досить часто можна почути обробки та кавери всесвітньовідомих хітів, українських народних пісень та пісень сучасних виконавців на військову тематику у виконанні шкільних та навчальних хорових колективів, що вказує на актуальність вивчення зазначеної дисципліни. Робота керівника хору інколи потребує пошукової діяльності в перекладенні творів, у певній переробці партитури. Залежно від кількісного та якісного складу творчого колективу, а також його вокально-технічних можливостей, хормейстери власними зусиллями створюють різноманітні обробки пісень для своїх хорів. Щоб розуміти різницю у зазначених термінах, здобувачів також потрібно ознайомити із їхніми визначеннями, використовуючи словник.

До прикладу, мішана хорова капела Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського має у своєму репертуарі такі твори в хорових обробках: українська народна пісня в обробці Христини Панкевич «Кучерява Катерина»; спірічуел «Go Down Moses», аранжування для фортепіано і саксофона здійснила Ілони Науменко (концертмейстер), переклад для хору Руфіни Добровольської (керівник капели) та Анни Білозерської (хормейстер); «Козацькому роду» музика сучасної виконавиці Jerry Heil, переклад для хору Руфіни Добровольської та Ганни Білозерської та інші.

Особливе місце в репертуарі колективу посідає спірічуел «Go Down Moses». Завдяки самобутній фактурі та складній ритмічній структурі цей жанр став надзвичайно цікавим і цінним матеріалом для хорового аранжування. Спірічуел відноситься до жанру духовних пісень афроамериканців, що поєднує традиції цього народу і європейські гімни. Характерна для спірічуелсів форма, де соліст вигукує фразу, а хор відповідає. Ще однією характерною рисою є зміщення акценту з сильної долі на слабку, тобто використання синкопи. Особливого емоційного забарвлення у такому творі додають навмисне знижені інколи III, V чи VII ступені звукоряду. В нотних редакторах уваги вимагає правильне групування тривалостей (beaming) для передачі джазового відчуття (swing feel). У класичному виконанні цей твір використовуються для багатоголосного складу, що й послугувало гарним матеріалом для хорового перекладення. Знання всіх зазначених особливостей сприяло якісній обробці пісні та успішному її виконанню.

Для розділу аранжування під час використання англомовного матеріалу особливу увагу приділено застосуванню музично-комп'ютерних технологій. Адже сучасний здобувач вищої освіти, у майбутньому вчитель музичного мистецтва, має знати, як застосовувати комп'ютерні технології та вміти використовувати на практиці різні комп'ютерні програми, серед яких Windows Media player, Sibelius, Finale, MuseScore, Sound Forge та інші [10]. У написанні хорових партитур та створенні хорових аранжувань, доцільним, на нашу думку, є використання нотних редакторів.

Таким чином, III етапом методики є вивчення та використання нотних редакторів для написання хорових партій, хорових партитур та створення хорових аранжувань, зокрема навчання працювати з музичною комп'ютерною програмою MuseScore. На першому практичному занятті потрібно пристосуватися до нових умов діяльності й усвідомлення цілей і завдань навчання; завантажити і налаштувати програму MuseScore на комп'ютер за допомогою відео уроку, засвоїти процес створення нової партитури та особливості редагування нотного та буквеного тексту [15].

На початку роботи здобувачам потрібно запропонувати перегляд відеоуроку українською мовою для кращого розуміння особливостей використання зазначеної програми, оперування ключовими поняттями й у подальшому порівнювати та аналізувати інформацію англійською мовою [5].

Наступним кроком є ознайомлення з офіційним веб-сайтом MuseScore та перегляд відеоуроку англійською мовою (https://musescore.org/en) [9]. Для того щоб правильно встановити та використовувати цю програму, усі налаштування рекомендується проводити мовою оригіналу. Разом з тим, усі застосунки позначаються також англійською мовою. Тому дуже важливо для успішної роботи у цьому додатку усі налаштування здійснити

англійською мовою, адже операційна система, так само як її розрядність, автоматично розпізнається цим веб-сайтом [13].

Початок роботи у MuseScore також варто розпочати з використання основних вокально-хорових понять англійською мовою: вибір розміру, тональності, введення нот різними способами (за допомогою миші чи клавіатури), виставлення пауз, переміщення нот на октаву вверх або вниз, робота зі штрихами, нюансами та текстом, тобто зі всіма засобами музичної виразності для грамотного й досконалого написання хорової партитури.

Другий крок потрібно спрямувати на активне засвоєння інноваційної діяльності, де поряд із традиційними методами відбувалося оволодіння практичним досвідом роботи з програмами: набору нотного тексту «MuseScore», системи оптичного розпізнавання знаків «ABBYY Fine Reader» і текстовим процесором «Word» [2]. Це уможливить роботу з партитурами для різних складів, можливість аранжувати твір у реальному часі, редагувати, копіювати, переміщувати частини, озвучувати партитури, прослуховувати кожний голос окремо або декілька голосів у будь-якій комбінації, усіх партій разом, а також використовувати різноманітні тембри, застосовувати електронні ефекти та інші сучасні технічні засоби передачі звуку й відтворення набраного нотного тексту будь-якої складності, доступної для виконання.

Третій крок полягає в цілеспрямованому забезпеченні орієнтації виконавської діяльності, власне створенні хорових аранжувань, верстки та підготовки нот до друку. У процесі встановлення програми MuseScore та роботи з нотним редактором здобувачі можуть ознайомитися з низкою базових понять англійською мовою: музично-комп'ютерні технології – music and computer technologies; нотний редактор – sheet music editor; засоби музичної виразності – means of musical expression та інші.

Робота з цією програмою забезпечить знання музичних процесів без необхідності його спеціального вивчення та широкий спектр можливостей для використання в повсякденному навчанні за допомогою ІКТ [11, с. 101].

Висновки і пропозиції. Практика доводить, що застосування англомовного матеріалу у контексті вивчення курсу «Хорове аранжування»: створює багато можливостей для ефективного навчання; активізує навчально-пізнавальну діяльність; сприяє вдосконаленню англомовних навичок; дозволяє реалізувати креативність професійного мислення на зразках європейської музичної освіти; розвиває музичну, загальну, комунікаційну культуру та розширює її кордони; сприяє вивченню європейського досвіду у соціокультурній сфері; формує комп'ютерну грамотність; надає можливість самореалізації творчого потенціалу при виконанні творчих завдань, використовуючи європейський досвід, тим самим удосконалюючи якість засвоєння навчального матеріалу. Подальші наукові розвідки варто спрямувати на інтеграцію фахових знань з різних видів мистецтва з вивченням англійської мови, що сприятиме розвитку професійної компетентності, поліартистичних навичок та адаптує студентів до міжнародного мистецького середовища.

Література:

1. Аракін В. Д. Підручник практичного курсу іноземної мови. Київ : Люкс, 2018. 156 с.
2. Білозерська Г., Добровольська Р., Кравцова Н., Сідорова І. Музичні комп'ютерні технології та інтерактивні системи навчання в професійній підготовці майбутнього вчителя мистецтва. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання*, Eduarts 2025, No. 6, 60-68. https://doi.org/10.31652/3041-1017-2025(5-2)-24.
3. Брежнєва С. Б. Педагогічні принципи формування англомовної міжкультурної комунікації у майбутніх учителів музичного мистецтва. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 82. С. 18-22.
4. Брежнєва С. Б., Терещенко С. В. Значення міжкультурної комунікації для формування іншомовної компетентності майбутнього вчителя. The 8th International scientific and practical conference "Fundamental and applied research in the modern world" (March 17-19, 2021). BoScience Publisher, Boston, USA. 2021. С. 296–304.

5. Відеоурок налаштування MuseScore. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=a-Mlm79sQZ4&list=PLxZiORLpIhnhG8o3P84W4SQzspmYdkb4i&pp=iAQB
6. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Львів: ЛДУБЖД. 2015. 380 с.
7. Іванов О.К, Іванова В.Л. Інформаційно-комп'ютерні технології в структурі сучасної музичної освіти. Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. № 1 (64). С.99-103.
8. Кушнір К.В., Сідорова І.С. Хорознавство та хорове аранжування: навчально-методичний посібник. Вінниця: Твори, 2021. 191 с.
9. Офіційний сайт MuseScore. Режим доступу: https://musescore.org/en
10. Пастушенко Л. А. Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах: дис. … канд. пед. наук: 13.00.04. Рівне, 2017. 244 с.
11. Сідорова І. Сучасні інноваційні технології у вокально-хоровій підготовці здобувачів музично-педагогічної освіти. Матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Інноваційна педагогіка XXI століття: нові компетентності викладача закладу вищої освіти»: Збірник тез. В.: ВДПУ, 2024. С.100-104. https://library.vspu.net/items/1cd0007e-8d30-4806-98bc-33419f3e4998
12. Сідорова І. С. Курс «Хорознавство» в умовах підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. Vol. 29, С. 190-196. https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209733
13. Стребкова Д.В., Сідорова І.С., Науменко І.В. Реалізація інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів у галузі мистецької освіти. Формування професіоналізму фахівця в мистецькій та технологічній освіті: теорія, досвід, проблем. Збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2021. Вип. 1.С 22 – 27. https://library.vspu.net/jspui/handle/123456789/10912
14. Dumchak, I., Kachmar, O., Mochalova, N., Oleksandrenko, K., & Sidorova, I. (2024). Socio-cultural factors influencing students' learning experience: a crosscultural study. Revista Eduweb, 18(3), 264-275. https://www.revistaeduweb.org/index.php/eduweb/article/view/651
15. Handbook Musescore. Released under Creative Commons Attribution-ShareAlike, 2017. 23 p.
16. Skoryk, T., Dorohan, I., Demchyk, K., Sidorova,I., & Strebkova, D. (2024). International exchanges and cooperation in art education in Ukraine: challenges and opportunities. Multidisciplinary Reviews, 6: 2023 spe 001. Retrived from:https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/1768.

References:

1. Arakin V. D. (2018). *Pidruchnyk praktychnoho kursu inozemnoi movy* [Textbook of a practical course of a foreign language]. Kyiv: Liuks. 156 p.
2. Bilozierska H., Dobrovolska R., Kravtsova N., Sidorova I. (2025). *Muzychni kompiuterni tekhnolohii ta interaktyvni systemy navchannia v profesiinii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia mystetstva* [Musical computer technologies and interactive learning systems in the professional training of future art teachers]. Mystetstvo v kulturi suchasnosti: teoriia ta praktyka navchannia, Eduarts 2025, No. 6, 60-68. https://doi.org/10.31652/3041-1017-2025(5-2)-24.
3. Brezhnieva S. B. (2021). *Pedahohichni pryntsypy formuvannia anhlomovnoi mizhkulturnoi komunikatsii u maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva* [Pedagogical principles of forming English-language intercultural communication in future teachers of musical art]. Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriia 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy, Issue 82, 18-22. Kyiv: Helvetyka.
4. Brezhnieva S. B., Tereshchenko S. V. (2021). *Znachennia mizhkulturnoi komunikatsii dlia formuvannia inshomovnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia* [The significance of intercultural communication for the formation of foreign language competence of the future teacher]. The 8th International scientific and practical conference "Fundamental and applied research in the modern world". Boston: BoScience Publisher, 296–304.
5. *Videourok nalashtuvannia MuseScore* [Video tutorial for MuseScore setup]. Available at: www.youtube.com
6. Hurevych R. S. (2015). *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v profesiinii osviti maibutnikh fakhivtsiv* [Information and communication technologies in the professional education of future specialists]. Lviv: LDUBZHD. 380 p.
7. Ivanov O. K., Ivanova V. L. (2019). *Informatsiino-kompiuterni tekhnolohii v strukturi suchasnoi muzychnoi osvity* [Information and computer technologies in the structure of modern music education]. Naukovyi visnyk MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho, 1(64), 99-103.
8. Kushnir K. V., Sidorov, I. S. (2021). *Khoroznavstvo ta khorove aranzhuvannia: navchalno-metodychnyi posibnyk* [Choral studies and choral arrangement: a study guide]. Vinnytsia: Tvory. 191 p.
9. *Ofitsiinyi sait MuseScore* [Official MuseScore website]. Available at: https://musescore.org/en

10. Pastushenko L. A. (2017). *Pedahohichna tekhnolohiia rozvytku profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u vyshchykh mystettskykh navchalnykh zakladakh* [Pedagogical technology for developing professional competence of future music teachers in higher art educational institutions]. Candidate's thesis. Rivne. 244 p.
11. Sidorova I. (2024). *Suchasni innovatsiini tekhnolohii u vokalno-khorovii pidhotovtsi zdobuvachiv muzychno-pedahohichnoi osvity* [Modern innovative technologies in vocal and choral training of music education students]. In: Innovative Pedagogy of the 21st Century, 100-104. Vinnytsia: VDPU. https://library.vspu.net/items/1cd0007e-8d30-4806-98bc-33419f3e4998
12. Sidorova I. S. (2020). *Kurs «Khoroznavstvo» v umovakh pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva do profesiinoi diialnosti* [The course "Choral Studies" in the context of preparing future music teachers for professional activity]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk, Vol. 29, 190-196. https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209733
13. Strebkova D. V., Sidorova I. S., Naumenko I. V. (2021). *Realizatsiia innovatsiinykh tekhnolohii profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv u haluzi mystetstskoi osvity* [Implementation of innovative technologies for professional training of future teachers in the field of art education]. Formuvannia profesionalizmu fakhivtsia v mystetstkii ta tekhnolohichnii osviti, Issue 1, 22–27. Vinnytsia: Merkuri-Podillia.
14. Dumchak I., Kachmar O., Mochalova N., Oleksandrenko K., Sidorova I. (2024). Socio-cultural factors influencing students' learning experience: a crosscultural study. *Revista Eduweb*, 18(3), 264-275. https://www.revistaeduweb.org/index.php/eduweb/article/view/651
15. Handbook MuseScore (2017). Released under Creative Commons Attribution-ShareAlike. 23 p.
16. Skoryk T., Dorohan I., Demchyk K., Sidorova I., Strebkova D. (2024). International exchanges and cooperation in art education in Ukraine: challenges and opportunities. *Multidisciplinary Reviews*, 6: 2023 spe 001. https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/1768

Iryna SIDOROVA, Diana STREBKOVA, Ilona NAUMENKO. Methodological Aspects of Teaching Arts Disciplines in a Foreign Language in Higher Education (A Case Study of "Choral Studies and Choral Arranging".

The research substantiates the necessity of modernizing the methodical training of future art specialists in the conditions of globalization of the educational space. Attention is focused on the role of the course "Choral studies and choral arrangement" as a basic component of the professional development of a music teacher, which synthesizes theoretical knowledge and practical vocal, conducting and choral skills. It has been proven that modern market requirements lead to the need to develop promising models of training for higher education applicants, which combine professional training with foreign language communication. It was determined that the integration of the English-language component into the teaching of art disciplines is the key to overcoming communication barriers and successful self-realization of specialists in the international professional environment. Both the professional and personal vector of development of future specialists directly depends on this. Possibilities of teaching the course "Choir studies and choral arrangement" in English have been revealed. Staged work on basic concepts and their definitions in Ukrainian and English is presented, the amount of theoretical material necessary for full mastery of the course in English is determined. It is emphasized that assimilation of theoretical material is possible only under the condition of assimilation of knowledge from the main profiling disciplines of the specialty. A complex of educational and methodological materials for the disciplines of the choral cycle is proposed, in particular, a step-by-step teaching method for the course "Choral Studies and Choral Arrangement" for students of art majors in English. In particular, a part of the glossary is presented, which covers key terms from the courses "Choral Studies and Choral Arrangement", adapted for bilingual use. The proposed addition is aimed at developing communication skills in a multicultural environment on the basis of dialogue.

Keywords: *higher education, arts education, music teacher, choral studies, choral arranging, English-medium instruction.*